



FOTO: PROFIMEDIA



# VIŠE OD PROTOK



**Britanski prinčevski par proveo je dva nezaboravna dana u Beogradu i Novom Sadu, uživao u tradicionalnim srpskim specijalitetima i upoznao se s mnogobrojnim uglednim ličnostima iz sveta politike, kulture, biznisa, religije**

PIŠU: ZORICA ZARIĆ I IVAN STAJIĆ

# OLARNE POSETE



**PRINČEVSKI PAR DOPUTOVAO  
JE U BEOGRAD IZ  
ZAGREBA (1). NA AERODRому  
SU IH DOČEKALI PREMIJER  
ALEKSANDAR VUČIĆ I  
PREDSEDNIKA SKUPSTINE MAJA  
GOJKOVIĆ (2 I 3). PRINC CARLS  
I VOVOTKINJA OD KORNVALA  
POSETILI SU PREDSEDNIKA  
TOMISLAVA NIKOLIĆA I  
NJEGOVU SUPRUGU DRAGICU  
U ZGRADI PREDSEDNIŠTVA (4),  
A POTOM SU OBIŠLI VOJNO  
GROBLJE (5, 6 I 7)**

Srbijo, hvala na divnoj dobrodošći", istaknuto je na zvaničnom tviter nalogu britanske prinčevske kuće, uz link na kome su detaljno opisani događaji tokom prvog dana posete britanskog prestolonaslednika princa Čarlsa i njegove supruge Kamile Srbiji, što su mnogi okarakterisali kao kršenje protokola - na veliko i neskriveno zadovoljstvo i gostiju i domaćina. Primera za to bilo je naprtek, ali najsimpatičniji su oni koji su se odigrali tokom njihovog boravka u Novom Sadu. Modno usklađeni - on u elegantnom svetlosivom odelu, košulji boje lavande, s ljubičastom kravatom, ona u kaputu tamnije nijanse lavande - plenili su pažnju okupljenih građana, koji su sa simpatijama ispratili ulazak prinčevskog para, mimo "pravila", u župnu Crkvu imena Marijinog.

Još jedan dokaz da i u ovakvim, strogo isplaniranim posetama, uvek postoji mogućnost za ono "očekujte neočekivano" bio je gest vojvotkinje od Kornvola. Naime, u gomili prisutnih koji su se tiskali da pozdrave nju i njenog supruga i naprave s njima selfi za uspomenu, ona je zapazila mladića s rukama punim kesa.

- Danas je baš divan dan za šoping - nasmejala se i obratila zatećenom i zbunjenom momku, koji je, uz blagi osmeh i naklon i pomisao kako će imati o čemu da priča prijateljima, produžio dalje.

Ovakvih "iskakanja iz krutih pravila" bilo je još mnogo tokom dvodnevne posete Srbiji. No, da krećemo redom. Tako zvanu balkansku turneu članovi britanske kuće Vindzor počeli su 14. marta. Najpre su posetili Hrvatsku, a onda je princ Čarls posle 38 godina ponovo došao u Srbiju. Prethodno ju je "video" 1978., kada je tada dvadesetdevetogodišnji sin kraljice Elizabete Drugo došao u Jugoslaviju kao prvu komunističku zemlju u kojoj je ikad boravio. Prinčev avion sleteo je u Dubrovnik, a dočekala ga je svečana garda jugoslovenske vojske. S tadašnjim predsednikom SFRJ Josipom Brozom Tитом sreо se u njegovoj vili "Galeb". U čast uglednog gosta, Tito je u Beogradu priredio banket.

Ovog 16. marta, uz velike mere bezbednosti,

8



9



10



11

**ISTORIČARKA DUBRAVKA STOJANOVIC BILA IM JE VODIČ TOKOM OBILASKA KALEMEGDANA (8), KOJI SE DOPAO PRINCU ČARLU (9). VOJVOTKINJA JE OBIŠLA DOM ZA DECU BEZ RODITELJSKOG STARANJA (10), A U PEKĀRI JE PLATILA KAO I SVAKA MUŠTERIJA (11). ZA TO VREME BRITANSKI PRESTOLONASLEDNIK POSETIO JE HRAM SVETOG SAVE (12).**



12

nebrojeno mnogo novinarskih ekipa i potpuno spremne gardiste, njihova kraljevska visočanstva na aerodromu "Nikola Tesla" dočekao je premjer Aleksandar Vučić. Dobrodošlicu u Srbiju požezele su im i predsednica Narodne skupštine Maja Gojković, kao i britanski ambasador Denis Kif, a osmeh na licu gostima su izmamili malisani u srpskim nošnjama. Oni su ih, tradicionalno, poslužili pogačom i solju, a vojvotkinja od Kornvola dobila je i prelep buket. Inače, za ovu priliku ona je odenua haljinu i kaput koji je za nju kreirao Brus Oldfield, omiljeni kreator pokojne princeze Dajane.

S ozbirom na to da ih je čekalo mnoštvo obaveza, odmah su se uputili u zgradu Predsedništva Srbije, gde ih je primio predsednik Tomislav Nikolić sa suprugom Dragicom. Pošto su sve četvero pozivali fotoreporterima ispred zastava Srbije i Velike Britanije, predsednik Nikolić i princ Čarls razgovarali su, kako je navela pres-služba predsednika Srbije, o savezništvu dveju zemalja iskovanim u dva svetska rata, trenutnoj situaciji u Evropi i odnosima između bivših jugoslovenskih republika, ali i o nedavnoj poseti predsednika Nikolića Moskvi.

Princ od Velsa je od našeg predsednika dobio sabrana dela Vilijama Šekspira na cirilici, u izdaju Zavoda za udžbenike, s dodatkom njegovih dela koja nikad ranije nisu objavljena na srpskom jeziku, foto-monografiju o hrišćanskom nasledu Kosova i Metohije na engleskom jeziku i umetnički drvorez s motivima Hilandara. Vojvotkinja je dobila ogledalo s ramom u drvorezu, s motivima pirotskog cilima.

U pratnji domaćina prinčevski par posetio je Vojno groblje, gde su predsednik i princ položili vence kod Spomen-kosturnice branilaca Beograda i na groblju Komonvelta...

Tokom obilaska Kalemegdana, istoričarka Dubravka Stojanović bila im je vodič, a princ je s nevericom slušao kako je Beograd šest puta bombardovan, rušen do temelja i ponovo građen.

Prema unapred utvrđenom planu, posetio je i Konak kneginje Ljubice i prisustvovao sastanku verskih lidera pravoslavne, katoličke, anglikanske, islamske i jevrejske zajednice, a potom se u Patrijaršiji sastao sa srpskim patrijarhom Irinejem. Tokom obilaska Hrama Svetog Save, princa je zainteresovala izrada mozaika u unutrašnjosti crkve. Prema rečima protoneimara ►



dr Vojislava Milovanovića, iznenadila ga je činjenica da su šipovi u temeljima Hrama uradeni po simpleks modelu, osmišljenom u Engleskoj.

I ovde je, kao i na svim prethodnim mestima, na stotine građana čekalo princa da bi mu pozelo prijatan boravak u Srbiji. Neki su uspeli s njim da pročaskaju i na engleskom, drugi su pokušali da naprave selfi, a kad je on rekao da mu je trebalo 38 godina da ponovo dođe u Srbiju, jedna žena mu je doviknula: "Dodata nam opet!", na šta je on odgovorio: "Ako Bog da, hoću!"

Nakon posete Hramu Svetog Save, princ Čarls je, zajedno s ministrom prosветe Srđanom Verbićem, posetio "Novu iskru - dizajn inkubator", i tom prilikom su njih dvojica, kao i ambasador Kif, razmenili poklone.

Za vreme vojvotkinja od Kornvola posetila je Dom za decu bez roditeljskog staranja u Zvečanskoj ulici, gde se upoznala s projektom "Porodični saradnik", koji zajedno realizuju Vlada Republike Srbije, Ministarstvo za rad, zapošljavanje i socijalnu politiku, Unicef i Fondacija "Novak Đoković". Najbolji teniser sveta obratio joj se video-porukom.

- Vaše kraljevsko visokoanstvno, poštovana voj-

votkinjo od Kornvola, dobro došli u Srbiju! Želeo bih da izrazim svoju zahvalnost zbog vaše odluke da posetite porodice obuhvaćene projektom koji udruženim snagama sprovode Vlada Srbije / Ministarstvo za socijalna pitanja, Unicef i Fondacija "Novak Đoković". On je od izuzetne važnosti za sve nas, zato što je fokusiran na osnaživanje porodica, a jaka porodica je stub svakog društva.

Usledio je protokolarni i tradicionalni čaj u pet, ovog puta na kraljevskom dvoru, gde su britanskih prestolonaslednika sa suprugom dočekali princ Aleksandar Karadordjević i njegova supruga, princeza Katarina. Prestolonaslednik Aleksandar poklonio je svom rođaku i nekadašnjem školskom drugu ikonu Svetog Đorda i vina iz oplenačkih vinograda, dok je princeza Katarina Kamili darovala ručno radene šal i torbu sa srpskim motivima. Princ je obišao i Beli dvor, gde je posetio izložbu "Dve kraljevske porodice - istorijske veze", o odnosima srpske i britanske kraljevske porodice.

Prvi dan posete Beogradu završili su večerom koju je u njihovu čast u Domu garde priredio premijer Aleksandar Vučić sa suprugom Tamarom. Prisustvovale su zvanice iz javnog, političkog i

kulturnog života, a među njima i glumac Svetislav Goncić, koji je kasnije za jednu televiziju ispričao da je bio iznenaden opuštenim i prijatnim pristupom prinčevskog para.

- Oni umeju da sruše svaku barijeru koja mora da postoji zbog protoka i da svakom omoguće da porazgovara s njima. Etikecija ne mora striktno da se sledi, ali je u takvim okolnostima poželjno poštovati hijerarhiju.

Premijer Vučić je, kako je ranije najavljen, posetio od Velsa poklonio ikonu Belog andela. Reč je o replici čuvene freske iz manastira Mileševa, koja je na listi svetske baštine Uneska i tradicionalno je obložena 24-karatnim zlatnim listićima, ukrašena srebrnim filigranom prizrenske škole i "Svarovski" cirkonima.

Drugog dana prinčevski par posetio je Novi Sad, gde ih je u Katoličkoj porti dočekala grupa "Triorca" Muzičke škole "Isidor Bajić", koja je izvela odломak iz "Uspavane lepotice", čuvengog dela Čajkovskog. Direktorka škole Radmila Rakin otkrila je prisutnima i neke detalje iz života svog visokog gosta.

- Princ je svirao violončelo i veliki je ljubitelj



2

**ISTORIJSKI SUSRET SA VERSKIM VOĐAMA U KONAKU KNEGINJE LJUBICE (1), NA VEĆANAOJ VEČERI U DOMU GARDE (4), KOJU SU ORGANIZOVALI PREMIJER ALEKSANDAR VUČIĆ SA SUPRUGOM TAMAROM (5), NAŠI UMETNICI PREDRAG MIKI MANOJLOVIĆ I DUŠAN KOVACHEVIĆ IMALI SU PRILIKU DA RAZGOVARAJU SA PRINCOM ČARLSOM (2). ROĐAČKO ČASKANJE SA PRESTOLONASLEDNIKOM ALEKSANDROM I PRINCEZOM KATARINOM (3)**



4



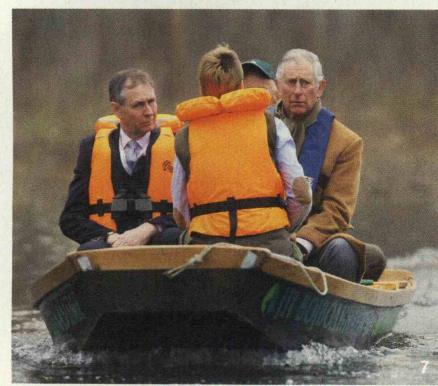
5



3



U NOVOM SADU  
PRINČEVSKI PAR BIO  
JE ODUŠEVLJEN  
RUKOTVORINAMA (6) I  
OČUVANJEM TRADICIJE  
(8). SA KNEGINJOM  
JELISAVETOM UŽIVALI  
SU U MUZICI U  
KATOLIČKOJ PORTI (9).  
PRINC ČARLS OBIŠAO  
JE KOVILJSKI RIT (7), A  
POTOM PRISUSTVOVAO  
SIMBOLIČNOM ČASU  
ZA UČENIKE OŠ 'LAZA  
KOSTIĆ' (10)



klasične muzike. Ovo mnogo znači za našu školu i veoma smo uzbudjeni. "Triorca" je, inače, projekat tri nacije, Srbije, Velike Britanije i Nemačke.

Važne goste dočekali su gradonačelnik Novog Sada Miloš Vučević, njegov zamenik Borko Ilić i britanski vojni ataše, pukovnik Sajmon Figgibon, a društvo im je pravila princeza Jelisaveta Karadorević. Obišli su i improvizovanu pijacu s narodnim rukotvorinama, gde su se rasipitali o dekorativnim motivima, knjaževačkim dvoprežnijim čarapama koje se proizvode u istočnoj Srbiji, a princa od Velsa oduševile su rukotvorine od pustovane vune i naročito se interesovala za pirotске i staparske cilime. Jedan je poželeo i da kupi.

- Žene iz "Etno mreže" uručile su prinцу azbučku u zlatovezu, a vojvotkinji tradicionalni peškir u zlatovezu, s motivima manastira Hilandar - istakla je predsednica Udrženja "Etno mreža" i izvršna direktorka Nacionalne alijanse za lokalni ekonomski razvoj (NALED), Violeta Jovanović.

Potom je prinčevski par otkrio memorijalnu ploču britanskim humanitarnim radnicama Margaret Polemis, Meri Lobe i Irini Marinković.

Gradonačelnik Vučević poklonio je princu Čarlu specijalno izdanie Dušanovog zakonika, kao i reprodukciju sata s Petrovaradinske tvrđave, dok je vojvotkinja Kamila dobila buket ružičastih, crvenih i belih ruža.

Stari sat na Tvrđavi zainteresovao je prestolonaslednika tokom njegove prve posete Novom Sadu, 1978., kada je bio oduševljen pričom o njegovim kazajjkama, jedinstvenim na svetu, jer kratka pokazuje minute, dok dugačka pokazuje sate, da bi se s brodova na Dunavu i iz velike daljine bolje video koliko je sati.

Vojvotkinja od Kornvola posetila je i Sremske Karlovce i Muzej pčelarstva, gde je prisustvovala događaju "Food is great", na kojem su predstavljeni lokalni specijaliteti. Takođe, susrela se i s proizvodači-

ma hrane i pića iz Velike Britanije koji rade u Srbiji.

Princ je obišao manastir Kovilj, gde su ga monasi upoznali i sa istorijom ovog zdanja i radom rehabilitacionog centra za zavisnike od droge "Zemlja živih".

Potom se u društvu stručnog vodiča provozao čamcem po Koviljskom ritu i obišao arheološki lokalitet Tikvara. Prisustvovao je i simboličnom času za učenike četvrtog razreda OŠ "Laza Kostić" iz Kovilja, koji su mu uz zaposlene u JP "Vojvodinašume" pravili društvo dok je sadio drvo hrasta.

Prinčevski par posetio je i Galeriju Matice srpske i upoznao se sa srpskom umetnošću XVI-XX veka, s akcentom na srpsko-britanskom programu "Pokretni muzej". Domaćini su ih darivali printovima grafičkih listova srpskih manastira, a po povratku u Beograd, princ se u Narodnoj skupštini obratio javnosti.

- Dame i gospodo, veliko mi je zadovoljstvo da sam danas ovde i da vam se kratko obratim - rekao je princ Čarls na srpskom jeziku.

Ove njegove reči prisutni su ispratili burnim aplauzom, a britanski prestolonaslednik je nastavio govor na engleskom. Prilikom svog jedinog obraćanja javnosti tokom dvodnevne posete našoj zemlji, između ostalog, princ Čarls je pozdravio izuzetan napredak na ovim prostorima i naglasio da su posle strašnih događaja u prošlosti vraćeni stabilnost i mir. Istakao je i da se nigde kao na Balkanu ne oseća težina istorije, da zemlje regiona ne treba da je ignorisu, ali da ne smiju da postanu njeni taoci, već da treba raditi na pomirenju.

- Uveravam vas da je Britanija s vama dok građite svoju zajedničku budućnost. Mir i stabilnost u regionu značiće bezbedniju budućnost za sve. Zahedno možemo da izgradimo tu budućnost - naglasio je princ Čarls u obraćanju.

Sledećeg dana, u prepodnevnim časovima, princ od Velsa i vojvotkinja od Kornvola napustili su Beograd kako bi posetili Crnu Goru. Na odlasku su naveli da su oduševljeni koliko su ljudi u Srbiji gostoljubivi, pažljivi, obrazovani... Na aerodromu se od njih oprostio premijer Aleksandar Vučić, koji je vojvotkinji poklonio libade - muzejski primerak prsluka - kakav su prilikom programa priredenog u čast prinčevskog para nosile članice KUD "Kolo", a koji je vojvotkinja zapazila i veoma joj se dopao.

I prinčevski par je svima iz protokola darovalo prigodne poklone. ■



FOTO: VIDOJE MANOJOVIĆ (1), PROFIMEDIA (8), MILOVAN MILENKOVIĆ/BRITANSKA AMBASADA (1)